

Hogeschooldocent schrijft handboek doorlopende leerwegen

Highway learning

Wiggele Oosterhoff, docent aan de Christelijke Agrarische Hogeschool in Dronten en actief in onderwijsontwikkeling, schreef een handboek over doorlopende leerwegen in mbo-hbo. De Aeres groep gaf het uit en verspreidde het over groen onderwijs en anderen die het aangaat. Een impressie en een toelichting van de auteur.

In elk van de acht hoofdstukken van het handboek is een rode draad uitgewerkt. Een thema waar je niet omheen kunt bij doorlopende leerwegen. Het eind van elk hoofdstuk geeft richtingwijzers, als korte samenvatting van het voorgaande en met de belangrijkste tips eruit. Oosterhoff: "Ik wilde iets maken dat in een avondje door te lezen is, maar dat je ook als studieboek kunt gebruiken. Voor mensen die met doorlopende leerwegen bezig zijn of gaan, voor zowel leidinggevenden als docent-ontwikkelaars."

Ontwikkel als onderwijsinstelling een visie op doorlopende leerwegen, door bijvoorbeeld expliciet te maken dat je de leerweg mbo-hbo als één geheel beschouwd. (Richtingwijzers – Doorlopende leerwegen)

Wiggele Oosterhoff was en is als projectleider van het RIGO-project 'Doorlopende leerwegen' van de Aeres groep een regelmatige spreker op bijeenkomsten over doorlopende leerwegen. Daarbij kwam hem ter ore dat hij zaken benoemde die bekend en normaal lijken, maar die dat lang niet altijd zijn. "Het is een moeilijk en belangrijk onderwerp. Ik vroeg me af hoe je de resultaten beter kunt uitdragen. Dit handboek is een manier."

Dat soms de inhoud algemeen voor onderwijs lijkt te gelden en niet zozeer specifiek voor doorlopende leerwegen klopt, zegt hij. Dit komt omdat hij de doorlopende leerwegen in een breder perspectief plaatst. Oosterhoff wilde het uit het 'sfeertje' halen van het uitsluitend plaveien van de overgang mbo-hbo.

"Als je je daar op focust, gaat het bijvoorbeeld over doorstroomvakken of het digitaal portfolio. Mijn zegje is: kijk naar de hele leerweg, spreek goed met elkaar door en af wat je wilt, daarna komt de invulling. Het is breder dan mbo-hbo en breder dan groen onderwijs."

Wie ben je

In het boek is sprake van ervaringen met doorlopende leerwegen mbo-hbo die zijn opgeschreven. Letterlijke ervaringen vind je er echter niet in terug. "Het boek begeeft zich voortdurend op het grensvlak ervaringen en adviezen", zegt Oosterhoff.

"Studieloopbaanbegeleiding is een belangrijk onderwerp. Ook hiervoor geldt: maak het concreet. Het gaat vaak over studievoortgang terwijl het eigenlijk moet gaan over: wie ben je. Die belangrijkste vraag wordt vaak pas gesteld als de resultaten tegenvallen. Er wordt soms heel moeilijk over studieloopbaanbegeleiding gedaan, maar als je de keuzes, de dilemma's van de student tijdens zijn opleiding op een rij zet, heb je in wezen een agenda voor alle leerjaren. Daarnaast is er de ontwikkeling die iemand doormaakt van 12 tot 22 jaar. Dat klinkt heel logisch, en eigenlijk is dat het ook, maar mijn indruk is dat de praktijk met name in het mbo anders is."

Wie ben ik? Wat wil ik? Wat kan ik? Wat moet ik (nu doen)? Deze vragen stelt de student zich in het kader van studieloopbaan en persoonlijke ontwikkeling en de docent-coach helpt en stimuleert hem ze te beantwoor-

den. Tijdens de doorlopende leerweg mbo-hbo kunnen deze vragen steeds weer aan de orde komen. De antwoorden zullen veranderen, of liever zich ontwikkelen. (Hfst 3, Studieloopbaanbegeleiding)

Uit de praktijk

Het handboek is geschreven vanuit de onderwijspraktijk, zonder theoretische modellen erin. De bedoeling is de overwegingen en dilemma's bij het ontwerpen van doorlopende leerwegen als het ware 'op te tillen' naar een hoger niveau, door van buitenaf kijken naar het ontwerp. Door in het boek praktijk en theorie bij elkaar te brengen. "Ik wil hiermee zeggen: blijf niet hangen in de theorie. De softe kant, het ontmoeten en leren kennen van elkaar, moet je goed verzorgen. Dan word je succes veel groter."

Het is goed om bij de inrichting van een doorlopende (en op de praktijk gerichte) leerweg de discussie te voeren over de onderwijsrolverdeling tussen student, docent en leerbedrijf. Wie brengt in welke rol de student het meeste leerrendement? (Hfst 5, Praktijkleren)

"De lineaire programmering is nog zo'n praktijk-theorie voorbeeld. Neem de minionderneming. Die kun je rustig op het mbo én op het hbo laten opzetten. Voor de hbo-student is het duidelijk dat hij daar iets anders leert, of dieper of breder gaat. Werkvormen en stof mogen dus best herhaald worden, als de context maar complexer is."

Studenten leren niet lineair maar cyclisch of 'kriskras'. Herhaling van bepaalde onderdelen is zinvol als de context waarin wordt geleerd verschillend (en complexer) is. (Richtingwijzers – Studieloopbaanbegeleiding)

Twee bijlages

Als één van de twee bijlages – de andere is een competentieset Ondernemerschap – is een lijst opgenomen van doorstroomvakken met gewenste inhoud. “In de discussie mbo-hbo spelen doorstroomvakken een belangrijke rol. De bijlage is opgenomen als concreet voorbeeld hoe je ermee kunt omgaan. Een lijst vakken of beter gezegd onderwerpen die je in het perspectief van het beroep, de praktijk kunt plaatsen. De plek waar je het doet is nog te bepalen.”

Wiskunde

Tabellen, grafieken: interpoleren, extrapoleren, werken met een grafische rekenmachine.

(...)

Wiggle Oosterhoff wijst in het kader van zijn boek op de Bologna-akkoorden. “Het aantal havisten en vwo'ers is in Nederland te klein om de doelstelling aan hoger opgeleiden in 2020 te halen. Het getal moet komen uit vmbo-mbo-hbo doorstroom, zie daar de urgentie van dit onderwerp!” □

*De citaten uit het boek zijn niet altijd letterlijk, maar soms een samenvatting.

Een exemplaar van het handboek *Highway Learning* kunt u aanvragen per mail bij W. Oosterhoff: oow@cah.nl

Tip top 2

In het handboek staat een top tien van richtingwijzers.

Wat is de tip top 2 van Wiggle Oosterhoff?

1. Zet de student centraal. Het gaat om zijn leerweg, zijn ontwikkeling.
2. Mbo- en hbo-instelling: leer elkaar veel beter kennen. Investeer daar veel tijd en energie in.

Wiggle Oosterhoff